

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס תרבות חזותית בעידן של בינה מלאכותית 21291-01

ד"ר נעם טופלברג | המחלקה לאמנות יהודית
Visual Culture in the Age of Artificial Intelligence

שיעור	סוג הקורס:
2	היקף נ"ז:
תשפ"ה	שנת לימודים:
ב'	סמסטר:
בזום	יום ושעה:
בתיאום מראש	שעת קבלה:
noamtopelberg@gmail.com	מייל מרצה:
lemida@biu.ac.il	קישור לאתר מודל:

תיאור הקורס ותוצרי למידה

תקציר הקורס

הקורס עוסק בשאלות יסוד בקשר שבין יצירה חזותית וטכנולוגיה בעקבות התפתחותה של הבינה המלאכותית בשנתיים האחרונות. מאז ומעולם, ידע עולם התרבות בכלל והאמנות בפרט עליות ומורדות ביחסו אל שינויים או יוצרים המערערים על מוסכמות בשדה השיח המקובל ואל התפתחויות טכנולוגיות בתחום זה בפרט. אך כעת אנו עדים לשינויים טקטוניים באמצעות טכנולוגיה שכמותה לא ידענו – כזו, הפועלת ויוצרת באופן עצמאי. בקורס נעמוד על מאפייני על השפה החזותית החדשה ההולכת ומתגבשת ונתהה כיצד תגיב היצירה החזותית למהפך זה? אלו שאלות אתיות וסגנוניות עולות כתוצאה ממנו? האם זהו קץ האמנות, או תחילתה?

תוצרי הלמידה

א. ידע

1. הלומדים יכירו את הזיקות ויחסי הגומלין שבין תרבות, טכנולוגיה ושפה חזותית
2. הלומדים יבינו את משמעותו הרחבה של המושג תרבות חזותית
3. הלומדים יעמיקו בשאלות אתיות וסגנוניות העולות מהשימוש בבינה המלאכותית

ב. מיומנויות

1. לומדים ידונו באופן ביקורתי את שדה היצירה החזותית העכשווי.
2. הלומדים יבחינו במאפייני השפה והקודים החזותיים בעידן המחשב, הרשת והבינה המלאכותית

ג. תפיסות עולם והשקפות ערכיות

1. הלומדים יגבשו עמדות לגבי מעמדה של האמנות והתרבות החזותית בעידן מהפכת הבינה המלאכותית.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

השיעורים יתקיימו פנים אל פנים, תוך הרצאה ודיון סביב טקסטים חזותיים ומאמרים רלוונטיים לנושאי הלימוד. בנוסף, יעשה שימוש בלמידה הפוכה ודיון באתר הקורס.

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה / צפיה נדרשת
חלק 1: שאלות יסוד			
1	בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם: אוונגארד כשאלת יסוד	למידה הפוכה ודיון רפלקטיבי במאמרים וביצירות	בירגר, פ. (2007). הקדמה. בתוך <i>תיאוריה של האוונגרד</i> . תל אביב: רסלינג.
2-3	של מי היצירה הזו בכלל?	הרצאה ודיון רפלקטיבי במאמרים וביצירות	בנימין, ו. (1998). <i>יצירת האמנות בעידן השיעתוק הטכני</i> . תל-אביב: ספריית הפועלים. Duchamp, M. (1989). The creative Act. In M. Sanouillet & E. Peterson (Eds.), <i>The Essential Writings of Marcel Duchamp</i> . London: Thames and Hudson, pp. 138-141. בהריר-פרל, ר. (2022, 24 ספטמבר). אל תצייר לי כבשה: אמנות ה-AI פורחת והאמנים האנושיים בפאניקה. <i>כלכליסט</i> .
4-5	עידן התרבות החזותית	הרצאה ודיון רפלקטיבי	Mirzoeff, N. (1999). <i>An Introduction to Visual Culture</i> . London & New York: Routledge, pp. 4-6. Dikovitskaya, M. (2005). <i>Visual Culture: The Study of the Visual After the Cultural Turn</i> . Cambridge, MA: MIT Press. Bridle, J. (2017). The new Aesthetic and its Politics. In O. Kholeif (Ed.), <i>You Are Here: Art After the Internet</i> . Manchester: Home, pp. 20-27. Ravikiran, A.S. (2023, January 27). What is NFT and How Does NFT Work? The Ultimate Guide.
חלק 2: עידן המחשב האישי והטלפונים החכמים			
6-7	הקוד החזותי של עידן המחשב בתחילת דרכו	למידה הפוכה הרצאה	מקלוהן, מרשל, <i>להבין את המדיה</i> , תל אביב, 2003. הרציג, ח. (2015). <i>המדיום באמנויות, סוגיות אסתטיות ותרבותיות</i> . רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 421-426.

<p>Krauss, R. (1999). <i>A Voyage on the North Sea: Art in the Age of the Post-Medium Condition</i>. London.</p>	<p>ודיון רפלקטיבי</p>		
<p>מקלוהן, מ. (2003) <i>להבין את המדיה</i>, תל אביב: בבל לוזיה, ד. (2015). <i>מדוע הפסיקה המונה ליזה לחייך</i>. תל-אביב, עמ' 15-26.</p> <p>Hedberg, H., Knape, G., Martinsson, T., & Wolthers, L. (Eds.). (2014). <i>Auto, Self-Representation and Digital Photography</i>. Stockholm.</p>	<p>הרצאה ודיון רפלקטיבי</p>	<p>הכפר הגלובלי – מתחברים לרשת</p>	<p>8</p>
<p>Troemel, B. (2017). Art After social media. In O. Kholeif (Ed.), <i>You Are Here: Art After the Internet</i>. Manchester: Home, pp. 36-43.</p>	<p>הרצאה ודיון רפלקטיבי</p>	<p>ICQ</p>	<p>9</p>
<p>חלק 3: עידן הבינה המלאכותית</p>			
<p>צזנה, ר. (2013). <i>המדריך לעתיד: המהפכות הטכנולוגיות שישינו את חיינו</i>. ישראל, עמ' 19 – 28.</p> <p>דרור, י. (2023, 23 בינואר). <i>הבינה המלאכותית שחטפה אותי</i>. בתוך <i>עושים טכנולוגיה (פודקאסט)</i>.</p>	<p>רמידה הפוכה הרצאה ודיון רפלקטיבי</p>	<p>מהפכת הייצור האישי ו-AI</p>	<p>10</p>
<p>Connor, M. (2017). Post-Internet: What it is and what it was, In O. Kholeif (Ed.), <i>You Are Here: Art After the Internet</i>. Manchester: Home, pp. 56-64.</p> <p>Goodfellow, P., and Gibson, S. (2023), the post-Conceptual Digital Era (2000-present), in Gibson, S., Arisona, S., Leishman D., Tanaka, A. (eds), <i>Live Visuals History, Theory, Practice</i>. London & New York: Routledge, pp. 109-113.</p> <p>ארליך, נ. (2020, 29 באוקטובר). <i>פוסט-ריאליסטי, אנימציה וראיית מכונה</i>. בתוך כ. וייסמן (מנחה), <i>המצב הפוסט אנושי</i> [פודקסט].</p> <p>דרור, י., הפיקאסו הבא יהיה אלגוריתם, 2020, עושים טכנולוגיה (פודקסט)</p>	<p>הרצאה ודיון רפלקטיבי</p>	<p>תרבות חזותית בעידן פוסט-אנושי</p>	<p>11-12</p>
<p>דוגמאות של יוצרים ודיון בהם</p>	<p>הרצאה ודיון רפלקטיבי</p>	<p>של מי היצירה הזו בכלל? 2.1</p>	<p>13-14</p>

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלימודים

הקורס מחולק לשלוש יחידות לימוד, אשר בכל אחת מהן מוגשת מטלה המהווה חלק מהתוצר הסופי של הקורס. כל אחת מהמטלות מקבלת התייחסות של מרצה הקורס וניתנת לתיקון במשך זמן קצוב בו יחידת הלימוד פתוחה. הגשה באיחור, לאחר סיום יחידת הלימוד, גוררת הפחתה של 20% מציון המטלה.

ציון סופי

מסקל בציון הסופי	תיאור התוצר
30%	קריאה ורפלקציה של שלושה מאמרים או מקורות (אחד לבחירה מכל יחידת לימוד)
60%	עבודה מסכמת
10%	תלמידאות: השתתפות פעילה בשיעורים ובדיונים והגשת המטלות בזמן

דרישות מיוחדות:

בקורס זה יש חובת נוכחות ב-85% מהשיעורים, שתיבדק מדי שיעור. תלמיד שייעדר מעל שתי הרצאות ללא סיבה מוצדקת לא יורשה לגשת להגיש עבודה, ולא יקבל ציון בקורס.

דרישות הקורס

מטלות: הגשת המטלות במועדים שנקבעו.
מרכיבי הציון הסופי: 100% צבירת מטלות
הגשות בזמן: לכל מטלה מוגדר זמן הגשה. איחור בהגשה יגרור הורדה של 20% בציון
אופן ההגשה: אישי.

דרישות קדם

ללא

ביבליוגרפיה: תכנים עדכניים לעיון בקריאה, צפיה והאזנה

אגסי, י. (2011). הפילוסופיה של הטכנולוגיה. הוצאת האוניברסיטה המשודרת.

ארליך, נ. (2020, 29 באוקטובר). פוסט-ריאליסטי, אנימציה וראיית מכונה. בתוך כ. וייסמן (מנחה), המצב הפוסט אנושי [פודקסט].

בנימין, ו. (1998). יצירת האמנות בעידן השיעתוק הטכני. תל-אביב: ספריית הפועלים.

בירגר, פ. (2007). הקדמה. בתוך תיאוריה של האוונגרד (עמ'). תל אביב: רסלינג.

דירקטור, ר. (2015). Turn on, עבודות וידאו מאוסף יוליה שטושק. תל אביב: מוזיאון תל-אביב.

דרור, י. (2023, 23 בינואר). הבינה המלאכותית שחטפה אותי. בתוך עושים טכנולוגיה (פודקסט).

הרציג, ח. (2015). המדיום באמנויות, סוגיות אסתטיות ותרבותיות. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 421-426.

מאירי, ד., נעמי, ד., אריאלי-הורוביץ, ד., & ברטל, א. (עור'). (2003). פרוטוקולאז': כותבים חזותי: מתודולוגיות בחקר התרבות החזותית. ירושלים: בצלאל.

מקלוהן, מ. (2003) להבין את המדיה, תל אביב: בבל

צוקרמן, מ. (1996). פרקים בסוציולוגיה של האמנות. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.

צזנה, ר. (2013). המדריך לעתיד: המהפכות הטכנולוגיות שישינו את חיינו. ישראל.

קראוס, ר. (2003). וידאו: האסתטיקה של הנרקיסים. בתוך א. טננבאום (עור'), וידאו Zero: הפרעות בתקשורת: הדימוי המוקרן, העשור הראשון. חיפה. (מקור הפרסום 1976)

Bridle, J. (2017). The new Aesthetic and its Politics. In O. Kholeif (Ed.), *You Are Here: Art After the Internet*. Manchester: Home, pp. 20-27.

Connor, M. (2017). Post-Internet: What it is and what it was, In O. Kholeif (Ed.), *You Are Here: Art After the Internet*. Manchester: Home, pp. 56-64.

Dikovitskaya, M. (2005). *Visual Culture: The Study of the Visual After the Cultural Turn*. Cambridge, MA: MIT Press.

Duchamp, M. (1989). The creative Act. In M. Sanouillet & E. Peterson (Eds.), *The Essential Writings of Marcel Duchamp*. London: Thames and Hudson, pp. 138-141.

Fan, H.-Y. (2016). *Regeneration Movement – Rethinking Technology in the Digital Age*. Taiwan.

Fontacuberta, J. (2014). *Pandora's Camera: Photography after Photography*. Barcelona.

Goodfellow, P., and Gibson, S. (2023), the post-Conceptual Digital Era (2000-present), in Gibson, S., Arisona, S., Leishman D., Tanaka, A. (eds), *Live Visuals History, Theory, Practice*. London & New York: Routledge, pp. 109-113.

Hedberg, H., Knape, G., Martinsson, T., & Wolthers, L. (Eds.). (2014). *Auto, Self-Representation and Digital Photography*. Stockholm.

Howgate, S., & Nairne, S. (2009). *A Guide to Contemporary Portraiture*. London.

Ingo, F., & Walther, I. F. (Eds.). (2005). *Art of the 20th Century*. Cologne.

Jenks, C. (Ed.). (1995). *Visual Culture*. London.

Krauss, R. (1999). *A Voyage on the North Sea: Art in the Age of the Post-Medium Condition*. London.

Lyotard, F. (1979). *The Postmodern Condition: A Report on Knowledge*. Minnesota.

Mirzoeff, N. (1999). *An Introduction to Visual Culture*. London & New York: Routledge, pp. 4-6.

Ravikiran, A.S. (2023, January 27). *What is NFT and How Does NFT Work? The Ultimate Guide*.

Smith, M. (Ed.). (2008). *Visual Culture Studies: Interviews with Key Thinkers*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Stemmrich, G. (2008). White Cube, Black Box, Grey Areas: Venues and Values. In T. Leighton (Ed.), *Art and the Moving Image: A Critical Reader*. London.

Troemel, B. (2017). Art After social media. In O. Kholeif (Ed.), *You Are Here: Art After the Internet*. Manchester: Home, pp. 36-43.

Woods, T. (1999). *Beginning Postmodernism*. New York.